

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 5196/2020
04.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Поповић адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Немања Тодоровић адвокат из ... и ВВ из ..., чији је пуномоћник Петар Јанковић адвокат из ..., ради утврђења недопустивости извршења, одлучујући о ревизији туженог ВВ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1920/19 од 11.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 04.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог ВВ изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1920/19 од 11.06.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2065/2017 од 28.11.2018. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев према туженом ВВ из ... и утврђено да је недопустиво извршење дозвољено решењем о извршењу Првог основног суда у Београду Ии 4331/2016 од 26.02.2016. године и Закључком јавног извршитеља Драгане Стојков ИИИ 78/16 од 05.04.2017. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је дозвољеним извршењем повређено право првенства намирења тужиоца у корист туженог ВВ из Ставом трећим изреке, одбијен је у односу на туженог ББ тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је недопустиво извршење дозвољено решењем о извршењу Првог основног суда у Београду Ии 4331/2016 од 26.02.2016. године и Закључком јавног извршитеља Драгане Стојков ИИИ 78/16 од 05.04.2017. године, као и да је дозвољеним извршењем повређено право првенства намирења тужиоца у корист туженог ВВ из Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да на име трошкова парничног поступка исплати туженом ББ из ... износ од 179.375,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом петим изреке, обавезан је тужени ВВ из ... да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 264.502,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом шестим изреке, одбијен је предлог туженог ББ из ... за ослобађање од трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1920/19 од 11.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 2065/2017 од 28.11.2018. године у првом, другом, четвртм,

петом и шестом ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог ББ за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени ВВ је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог ВВ није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се посебно не указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које су законом (члан 407. став 1. тачке 2. и 3. ЗПП) предвиђене као разлози за овај ванредни правни лек.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном и извршном пресудом тадашњег Трећег општинског суда у Београду П. 1492/06 од 03.09.2007. године усвојен је захтев тужиоца и утврђено да наследна изјава његовог дужника - туженог ББ, којом се одрекао наследства на заоставштини покојне ГГ, дата у оставинском поступку пред истим судом О. ../04 не производи правно дејство према тужиоцу у оном обиму колико износи законски наследни део од 1/3 власништва на стану број .. лево од улаза на ... спрату куће кућни број .. у улици ... у Решењем о извршењу Првог основног суда у Београду Ии 7599/13 од 31.05.2016. године одређено је извршење на означеном сувласничком уделу туженог ББ на наведеном стану ради наплате новчаног потраживања тужиоца у износу од 60.000 евра са припадајућом каматом у динарској противвредности, трошкова парничног и извршног поступка. На истом предмету извршења је, решењем о извршењу Првог основног суда у Београду Ии 4331/16 од 26.02.2016. године, одређено извршење ради наплате новчаног потраживања туженог ВВ у износу од 34.000 евра са припадајућом каматом у динарској противвредности и трошкова парничног поступка. Закључком јавног извршитеља ИИИ 78/16 од 05.04.2017. године одређена је прва продаја предмета извршења.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су у овом спору правилно применили материјално право.

Поднетом тужбом тражено је утврђење да је извршење, одређено на предлог туженог ВВ, на сувласничком уделу туженог ББ на предметном стану недопуштено јер тужилац има право које спречава то извршење. Право које тужилац истиче као право које спречава извршење је оно стечено правноснажном пресудом Трећег општинског суда у Београду П. 1492/06 од 03.09.2007. године, донетом у спору за побијање правне радње - негативне наследне изјаве његовог дужника, туженог ББ.

Циљ побијања је да се повериоцу омогући наплата из дужникове имовине која је услед побијане правне радње изашла, односно није ушла у ту имовину. Сврха побијања није у томе да се прогласи неважећом цела правна радња и за сва лица, већ да се она прогласи без дејства само у односу на повериоца који је побија и само у оној мери у којој је то потребно за његово намирење. Такво правно дејство побијања дужникове правне радње предвиђено је и чланом 284. Закона о облигационим односима, којим је прописано да ако суд усвоји тужбени захтев, правна радња губи

дејство само према тужиоцу и само колико је потребно за испуњење његових потраживања.

Дакле, правно дејство побијања одређено је његовим циљем. Ако је поверилац који је поднео тужбу успео да докаже услове за побијање, побијана правна радња се не ништи у целости већ губи дејство једино према њему, у мери потребној за намирење његових потраживања. Према свим осталим лицима, правна радња остаје и даље у важности, како за дужника и противнике побијања тако и за трећа лица, на пример за остале повериоце дужника који нису учествовали у побијању.

Када се изложено примени у овом случају, правноснажним усвајањем тужиоачевог захтева у спору за побијање негативне наследне изјаве његовог дужника - туженог ББ, иста је изгубила правно дејство само у односу на тужиоца и само ради наплате његовог новчаног потраживања. Негативна наследна изјава туженог ББ не губи правно дејство у односу на остале повериоце, па ни према туженом ВВ, што значи да у односу на њега тужени ВВ нема имовину - сувласнички удео од 1/3 идеална дела предметног стана, из које би тужени ВВ могао намирити своје потраживање. Из те имовине новчано потраживање може намирити само тужилац, као поверилац који је успешно побио негативну наследну изјаву дужника, а то његово право у односу на имовину спречава извршење ради наплате новчаних потраживања свих других поверилаца који нису учествовали у побијању дужникове правне радње.

Због тога су судови извели правилан закључак о основаности тужбеног захтева у овом спору. По оцени Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, као ни наводи о недопуштености тужбе које ревидент заснива на ставу да је тужилац пре подношења тужбе био дужан да у складу са чланом 108. Закона о извршењу и обезбеђењу, као треће лице, поднесе приговор у извршном поступку.

Поступак извршења на предмету извршења у односу на који се тражи утврђење недопуштености покренут је пре 01.07.2016. године, као дана ступања на снагу Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник Републике Србије“, број 106/15). Одредбом члана 545. тог закона прописано је да се извршни поступци и поступци обезбеђења који су почели пре његовог ступања на снагу настављају према Закону о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник Републике Србије“, број 31/11 ... 139/14). Одредба члана 50. тог закона, којом је уређен приговор трећег лица, категорички не забрањује тужбу за недопустивост извршења. Подношење приговора у смислу те одредбе је пре право него дужност трећег лица, па му зато не треба ускратити право да поднесе тужбу за недопустивост извршења иако претходно није уложио приговор у извршном поступку. С`тим у вези, исправно је правно схватање нижестепених судова да је приговор само конкуретно правно средство са тужбом, које стоји на располагању трећем лицу ради заштите његових права. С`обзиром на прелазну одредбу сада важећег Закона о извршењу и обезбеђењу, ревидент се неосновано позива на одредбу члана 108. тог закона као аргумент за став да је тужба недопуштена јер тужилац није претходно уложио приговор извршном суду и извршни суд о том приговору одлучио тако што је исти одбио.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија

Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић